

Huvudman

Stockholms kommun
kommunstyrelsen@stockholm.se

Beslut

Datum 2025-06-16

Dnr SI 2024:7187

Sida 1 (6)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Rågsveds grundskola i Stockholms kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 17 december 2024

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2024 genomfört en tillsyn av Rågsveds grundskola i Stockholms kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande utredning av särskilt stöd, extra studietid och garantin för tidiga stödinsatser i förskoleklassen och lågstadiet.

Skolinspektionen har den 17 december 2024 beslutat att förelägga Stockholms kommun att senast den 30 april 2025 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande utredning av särskilt stöd, extra studietid samt garantin för tidiga stödinsatser i förskoleklassen och lågstadiet.

Stockholms kommun har den 30 april 2025 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. en sammanställning av alla elever vid skolan som har utretts för särskilt stöd mellan den 17 december 2025 och den 25 april 2025 samt klassscheman för klasser i årskurs 4-6.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Stockholms kommun har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Utredning av särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 17 december 2024 bedömde Skolinspektionen att Stockholms kommuns verksamhet vid Rågsveds grundskola inte fullt ut lever upp till författningarnas krav vad gäller utredning av särskilt stöd. Det framgick att det vid tidpunkten för Skolinspektionens besök inte hade startats någon utredning för flera elever trots att lärare anmält behov av utredning av

särskilt stöd till rektorn. Skolinspektionens utredning visade på tio fall som mellan maj 2024 och september 2024 vid tidpunkten för besöket under november 2024 ännu inte hade fått någon startad utredning.

Av inkommen redovisning framgår det att samtliga elevärenden som vid tidpunkten för Skolinspektionens besök hösten 2024 inte var utredda nu är utredda. Vidare framgår att alla de elever som anmälts till elevhälsan innan Skolinspektionens besök och där det bedömts föreligga ett behov av särskilt stöd har fått ett upprättat och beslutat åtgärdsprogram. Vidare har huvudmannen bifogat en sammanställning över genomförda utredningar av särskilt stöd där det framgår när utredning av särskilt stöd färdigställts, beslut om åtgärdsprogram har fattats samt i aktuella fall när åtgärdsprogrammet har utvärderats och nytt beslut om åtgärdsprogram har fattats. Av redovisningen framgår även bland annat att skolan har reviderat sin rutin för elevärenden och att elevhälsoteamet har fått utökad tid där de behandlar elevärenden för att säkerställa att inga ärenden "tappas bort" eller att utredningstiden blir för lång. Elevhälsoteamets konsulterande möten kommer även att ändras inför nästkommande läsår med tre separata möten i veckan för lågstadiet, mellanstadiet och anpassad grundskola för att säkerställa att alla elevers ärenden behandlas och konsulteras med rätt specialpedagogisk kompetens. En gång i månaden kommer även ett längre elevhälsoteammöte hållas där alla ärenden följs upp. Vidare framgår att skolan från och med nästkommande läsår kommer att utöka den specialpedagogiska kompetensen med två speciallärare och en 50 procentig utökning av specialpedagogs befattning.

Skolinspektionen har utifrån den av huvudmannen bifogade sammanställningen kontrollerat sammanställningen gentemot ett urval av de tio elever som vid tidpunkten för Skolinspektionens besök inte hade fått någon utredning av särskilt stöd. Av Skolinspektionens kontroll framgår att eleverna nu har utretts för särskilt stöd och att beslut om åtgärdsprogram har fattats.

Rättslig reglering

Om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. (3 kap. 7 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Extra studietid**Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

I beslut den 17 december 2024 bedömde Skolinspektionen att Stockholms kommuns verksamhet vid Rågsveds grundskola inte fullt ut lever upp till författningarnas krav vad gäller extra studietid. Det framgick att för elever i årskurserna 4–6 vid Rågsveds grundskola erbjöds extra studietid i en omfattning som varierade mellan 35–90 minuter per vecka beroende på årskurs. Vidare framgick att deltagande i den extra studietiden som anordnas på skolan var, eller åtminstone framhölls vara, obligatorisk för vissa av eleverna. Den extra studietiden hade vidare för elever i årskurs 6 på skolan inte angetts i schemat när den skulle anordnas utan att denna, för deltagande elever, anordnades under den tid då dessa annars skulle haft sin förmiddagsrast.

Av inkommen redovisning framgår det att eleverna på mellanstadiet nu har schemalagd extra studietid 170 minuter i veckan som är bemannad av behöriga lärare. Vidare framgår att den extra studietid som tidigare fanns, och i vissa klasser skedde under rasttid, nu är strukturerad och schemalagd. Huvudmannen har även bifogat klassscheman för årskurserna 4–6.

Skolinspektionen har även kompletterat ärendet med huvudmannen och efterfrågat ett förtydligande av inlämnade klassscheman för årskurs 6. Huvudmannen har i redovisning förtydligat inskickade klassscheman och har tydliggjort att alla elever på skolan i mellanstadiet, däribland eleverna i årskurs 6, har möjlighet att delta i minst två timmars studiestöd.

Rättslig reglering

Elever i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör. (10 kap. 5 a § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår att för att elever ska ges goda förutsättningar att delta i verksamheten bör studietiden anordnas på den skolenhet som eleven tillhör. Samtidigt bör samordning med elevernas schema göras så att studietiden förläggs under eller i direkt anslutning till elevens vanliga skoldag. Alla barn behöver återhämtning och förutsättningar för en bra balans mellan skolarbete och fritid. Studietiden

bör därför organiseras så att elevernas skoldag inte blir orimligt lång och varje elev ska ges nödvändig möjlighet till vila och återhämtning. Eleverna behöver också ha rast i den omfattning som bedöms lämplig.

Skolans grunduppdrag är att se till att elever får de kunskaper de ska ha under ordinarie undervisningstid. Extra studietid ska vara en förlängning av den ordinarie undervisningen, men får inte ersätta annan undervisning. Studietiden bör därför förläggas utanför den timplanestyrd undervisningstiden och inte ingå i den minsta totala undervisningstiden för varje elev. Mot den bakgrunden anser regeringen att verksamheten i lagtexten bör benämnas extra studietid i stället för den av utredningen föreslagna benämningen studietid. Deltagandet i extra studietid bör kunna ingå i en elevs individuella utvecklingsplan eller i åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd. Extra studietid får dock inte ges i stället för annat stöd som en elev ska få enligt 3 kap. skollagen. (Prop. 2021/22:111 sid 16.).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Garantin för tidiga stödinsatser i förskoleklassen och lågstadiet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 17 december 2024 bedömde Skolinspektionen att Stockholms kommuns verksamhet vid Rågsveds grundskola inte fullt ut lever upp till författningarnas krav vad gäller garantin för tidiga stödinsatser i förskolan och lågstadiet. Det framgick att samråd vid särskild bedömning av elevers kunskapsutveckling samt planering av extra anpassningar med anledning av den särskilda bedömningen inte alltid genomförs tillsammans med personal med specialpedagogisk kompetens, då viss personal i elevhälsan som deltagit i arbetet kring garantin saknat erforderlig utbildning. Vidare saknades på samma sätt tillräcklig specialpedagogisk kompetens hos den personal i elevhälsan som deltog i arbetet med att följa upp elevernas extra anpassningar i slutet av förskoleklassen samt årskurs 3 och att överföra resultaten av uppföljningen till lärare i nästa årskurs. Det framgick också att, i vissa fall, varken den personal i elevhälsan som utsetts för att genomföra samrådet eller ansvariga lärare hade specialpedagogisk kompetens.

Av inkommen redovisning framgår det att skolan har anställt en ny utbildad och erfaren specialpedagog som tillträdde sin anställning den 17 februari 2025. Specialpedagogen arbetar på 100 procents tjänstgöringsgrad.

Skolinspektionen har begärt och erhållit en komplettering av underlaget från huvudmannen. I huvudmannens komplettering framgår att specialpedagogen deltar i samtliga pedagogiska team avseende förskoleklass och var tredje vecka i de pedagogiska teamen för årskurs 1-3 enligt skolans kalendarium samt medverkar i genomförandet av kunskapskartläggningen med eleverna enligt skolans årshjul. Specialpedagogen genomför även sambedömning av kartläggningsmaterialen och samplanering av extra anpassningar. Huvudmannen har även bifogat en plan för sambedömning och elevhälsoteamets årshjul för nästkommande läsår. Av årshjulet framgår att specialpedagogen ska delta vid sambedömning i matematik och i svenska i förskoleklass och årskurs 1-3 under oktober månad och att specialpedagogen ska delta vid sambedömning av elevers progression i årskurs 3 under mars månad. Det är i årshjulet inte angivet när kartläggningsmaterialet i förskoleklass, bedömningsstöden för årskurs 1 eller nationella prov i årskurs 3 ska genomföras.

Rättslig reglering

Nationella kartläggningsmaterial ska användas i förskoleklass för att kartlägga elevernas språkliga medvetenhet och matematiska tänkande. (8 kap. 2 § skolförordningen)

Nationella prov ska användas i matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 3. (9 kap. 21 § skolförordningen)

Nationella bedömningsstöd ska användas i matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 1. (9 kap. 22b § skolförordningen)

Det ska göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i förskoleklassen och lågstadiet, om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningsmaterial, nationellt bedömningsstöd eller nationellt prov, finns en indikation på att eleven inte kommer uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper i svenska, svenska som andraspråk eller matematik som ska uppfyllas i årskurs 1 och 3. (3 kap. 4 § skollagen)

Om det efter en särskild bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för den aktuella skolformen, ska det skyndsamt planeras för extra anpassningar enligt 3 kap. 5 § eller göras en anmälan till rektorn om utredning om behov av särskilt stöd enligt 3 kap. 7 skollagen. (3 kap. 4 § skollagen)

Ansvarig förskollärare eller lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid en särskild bedömning enligt 3 kap. 4 §.

Sådant samråd behöver inte genomföras om den ansvariga förskolläraren eller läraren har specialpedagogisk kompetens. (3 kap. 4 a § skollagen)

I slutet av förskoleklassen och i slutet av lågstadiet i grundskolan ska det genomföras en uppföljning av sådant stöd som getts enligt 3 kap. 5 § i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Resultatet av denna uppföljning ska överföras till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs. (3 kap. 4 b § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Skolinspektionen har inga skäl att förutsätta annat än att det specialpedagogiska samråd med specialpedagog som huvudmannen redovisar avses att genomföras efter genomförandet av de obligatoriska kartläggningsmaterialen i förskoleklass, bedömningsstöden för höst- respektive vårtermin i årskurs 1 och de nationella proven för årskurs 3 trots att tidpunkterna för genomförandet inte anges i underlaget. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av Erik Almqvist, beslutsfattare.

Utredaren Henrik Ohlsson Westin har varit föredragande i ärendet.